

تمرین بخش‌های ۶ تا ۹

(۱) فرض کنید $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ خطی است، E و E' دو زیرفضای مستوی در $\mathbb{R}^n$ که موازی هستند (نه لزوماً هم‌بعد). نشان دهید $f(E)$ و $f(E')$ موازی هستند (یا یکی زیرمجموعه‌ای از دیگری است).

(۲) فرض کنید M زیرمجموعه‌ای از $\mathbb{R}^n$ باشد. ثابت کنید M یک زیرفضای مستوی $\mathbb{R}^n$ است اگر و تنها اگر شرط زیر برقرار باشد. برای هر سه عنصر $u, v, w \in M$ و هر $r \in \mathbb{R}$ داشته باشیم $ru - rv + w \in M$.

(۳) برای تابع‌های خطی که به وسیلهٔ هر یک ماتریس‌های زیر داده شده‌اند تحقیق کنید تابع یک‌به‌یک یا پوشا هست یا نیست. در هر مورد هستهٔ تابع و بعد تصویر را محاسبه کنید.

(الف)
$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ -4 & 2 \end{bmatrix}$$

(ب)
$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$$

(ج)
$$\begin{bmatrix} 0 & -1 & 3 \\ 0 & 1 & -1 \\ 2 & 3 & 1 \end{bmatrix}$$

(د)
$$\begin{bmatrix} 2 & 0 \\ -1 & 1 \\ 1 & 4 \end{bmatrix}$$

(ه)
$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

(و)
$$\begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 & 2 \\ -1 & -1 & 4 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

(ز)
$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

(ح)

$$\begin{bmatrix} \circ & 1 & & \circ \\ & \circ & 1 & \\ & & \ddots & \ddots \\ \circ & & & 1 \\ & \circ & & \circ \end{bmatrix}$$

(۴) نگاشت خطی $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ با ماتریس $\begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & -1 & 2 \\ 1 & 0 & -1 \end{bmatrix}$ داده شده است. تصویر خط و صفحه زیر را تحت اثر f پیدا کنید: $\frac{x}{4} = \frac{y-1}{3} = \frac{z-2}{-1}$ ، $x + 2y - 2z - 4 = 0$

(۵) نگاشت خطی $f: \mathbb{R}^4 \rightarrow \mathbb{R}^5$ با ماتریس زیر داده شده است.

(الف) صفحه‌ای در $\mathbb{R}^4$ مثال بزنید که تصویر آن یک خط راست باشد و صفحه‌ای مثال بزنید که تصویر آن یک صفحه باشد.

(ب) ابرصفحه‌ای در $\mathbb{R}^4$ مثال بزنید که تصویر آن یک صفحه باشد و ابرصفحه‌ای مثال بزنید که تصویر آن سه‌بعدی باشد.

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 2 & 1 \\ 1 & 7 & -3 & 0 \\ -1 & 2 & 0 & 2 \\ 0 & 4 & -1 & 1 \end{bmatrix}$$

(۶) تابع خطی $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ با ماتریس $\begin{bmatrix} a & -b \\ b & a \end{bmatrix}$ داده شده است که در آن a و b اعداد حقیقی ثابت هستند و $a^2 + b^2 \neq 0$. نشان دهید اگر دو خط l_1, l_2 در صفحه با یکدیگر زاویه α بسازند، آنگاه $f(l_1)$ و $f(l_2)$ نیز دو خط هستند که با یکدیگر زاویه α می‌سازند.

(۷) اگر E_1, E_2 دو زیرفضای خطی $\mathbb{R}^n$ باشند که $E_1 \cup E_2$ نیز یک زیرفضای خطی است، نشان دهید $E_1 \subset E_2$ یا $E_2 \subset E_1$.

(۸) فرض کنید تابع خطی $f: \mathbb{R}^{2n} \rightarrow \mathbb{R}^{2n}$ چنان باشد که $f \circ f$ تابع صفر است. نشان دهید بعد هسته f بزرگتر یا مساوی n است.

(۹) فرض کنید برای ماتریس $n \times n$ ، $A \neq 0$ ، ماتریسی $n \times n$ ، $B \neq 0$ وجود داشته باشد که $AB = 0$. نشان دهید ماتریسی $n \times n$ ، $C \neq 0$ ، که $CA = 0$. (راهنمایی: ماتریس‌ها را به صورت تابع خطی تلقی کنید.)

توجه. تمرین‌های زیر همه در مورد دستگاه m معادله n مجهولی خطی زیر هستند:

$$(*) \begin{cases} a_{11}x_1 + \dots + a_{1n}x_n = b_1 \\ \dots \\ a_{m1}x_1 + \dots + a_{mn}x_n = b_m \end{cases}$$

(۱۰) اگر به ازای یک $b = (b_1, \dots, b_m)$ جواب منحصر به فرد باشد، آنگاه به ازای هر b که جواب وجود داشته باشد، جواب منحصر به فرد است.

(۱۱) اگر به ازای یک b ، دستگاه بیش از یک جواب داشته باشد، آنگاه به ازای هر b که دستگاه جواب داشته باشد، بیش از یک جواب دارد.

۱۲) آیا حکم زیر درست است؟ اگر درست است آن را ثابت کنید و اگر نادرست، مثال ناقضی ارائه کنید:

”اگر تعداد مجهول‌ها، n ، بیش از تعداد معادلات، m ، باشد، به ازای هر b دستگاه جواب دارد.“

۱۳) آیا حکم زیر درست است؟ اگر درست است آن را ثابت کنید و اگر نادرست، مثال ناقضی ارائه کنید:

”اگر تعداد مجهول‌ها، n ، بیش از تعداد معادلات باشد، به ازای هر b که دستگاه جواب داشته باشد در واقع بی‌نهایت جواب دارد.“

۱۴) اگر دستگاه به ازای بیش از یک b جواب داشته باشد، آنگاه دستگاه به ازای بی‌نهایت b متمایز جواب دارد.